

3D-scanning

www.cascade.se

Inom

Optisk kvalitetskontroll och mätteknik

Cascade för ut teknik och tillhörande processer inom området optisk 3D-scanning och optisk deformationsmätning till industriföretag och organisationer i Norden

www.cascade.se

Exempel på 3D-scanningsmetoder

- CT = Computerized Tomographic scanning (datortomografi)
- Laser-scanning
- CMM = Coordinate Measuring Machine (mätprobe)
- Optisk scanning

www.cascade.se

CT

www.cascade.se

Laser scanner

Box

Areascanner

Handhållen

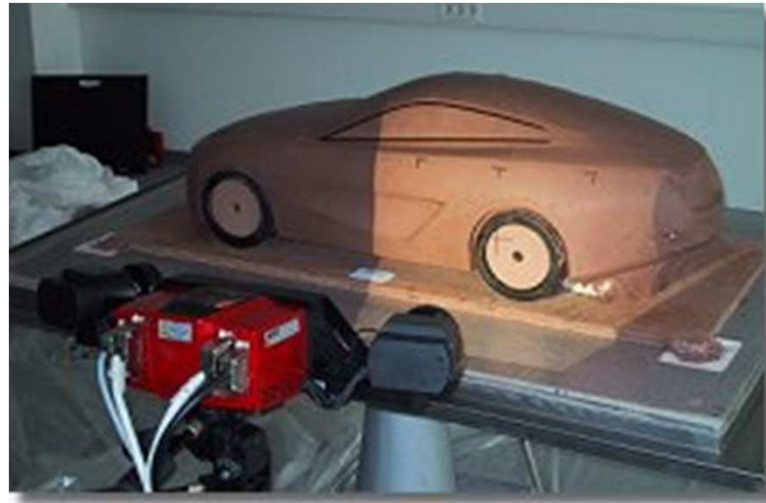
www.cascade.se

CMM

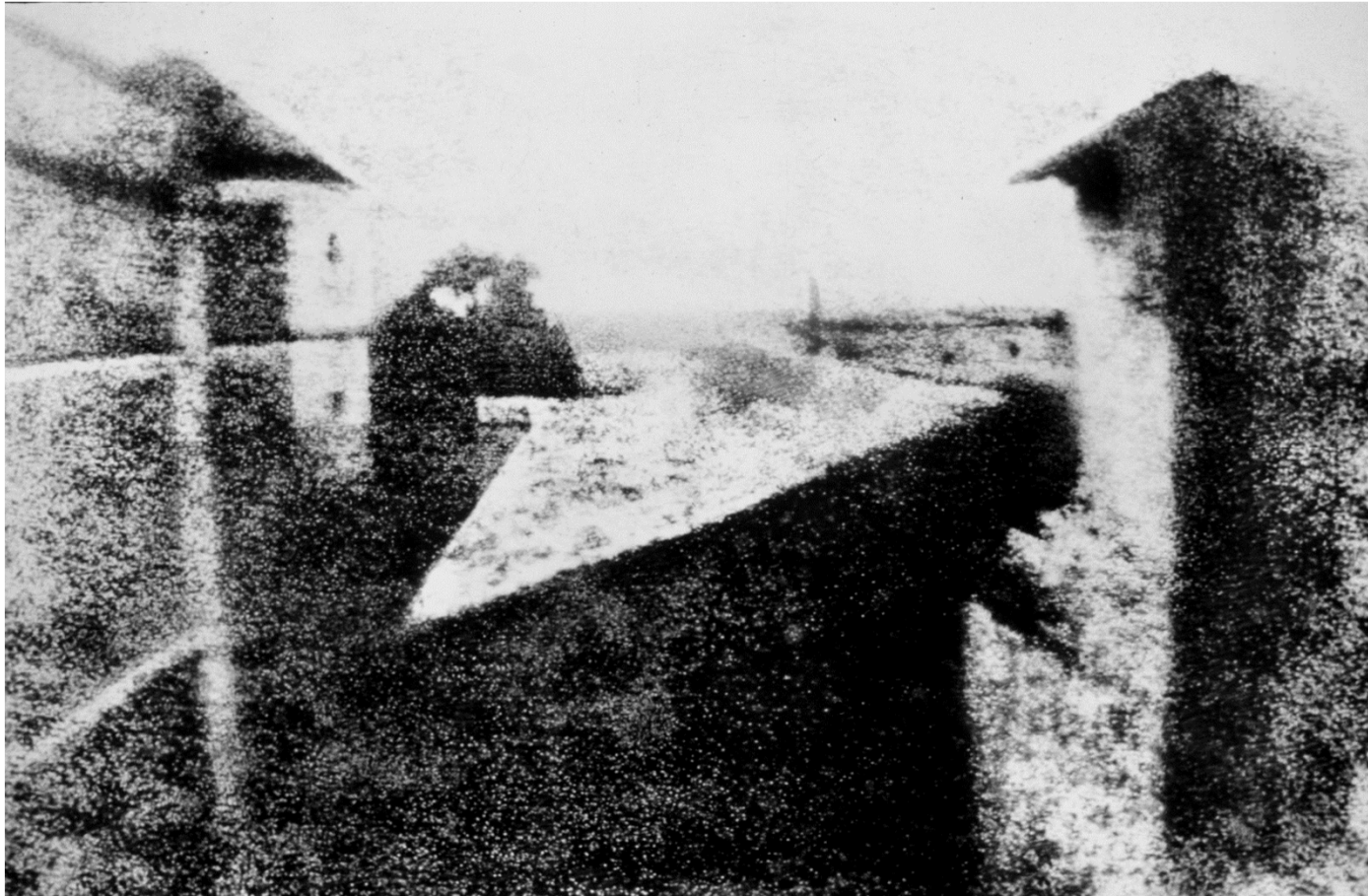
www.cascade.se

Optisk 3D scanning

www.cascade.se

Första fotografiet på papper
(1816 – Niepce)

www.cascade.se

1990 talet: Genombrottet för digital bildhantering

- Digitalkameror
- Hög upplösning, integrerade minnen
- PC hårdvara

Kodak DCS 420

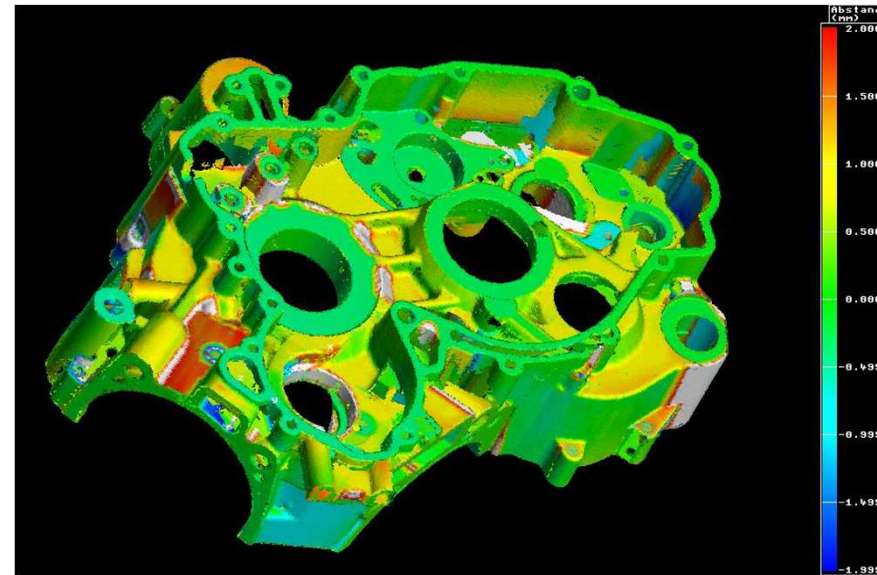
www.cascade.se

- Mitten av 90-talet, att bara kunna fånga en yta med en 3D-scanner gick men...
- Vanligt att större designstudios började att använda 3D-scanning för att gå från fysisk modell till digital modell.

www.cascade.se

- År 2000, 3D-scanning finns inom verktygsavdelningar och för kvalitetskontroll.

www.cascade.se

- 3D-scanning vid halvaautomatiska lösningar för kvalitetskontroll.

www.cascade.se

- Idag har 3D-scanning börjat att användas vid helautomatisk kvalitetskontroll med hjälp av robotlösningar.

Eller inlinelösning

www.cascade.se

3D-scanning

- Fångar ytor och hela modeller för överföring till CAD.

Fysisk modell → Scanning →
Ytberedning → CAD

- Design
- Modifiering av befintlig produkt
- Reverse engineering

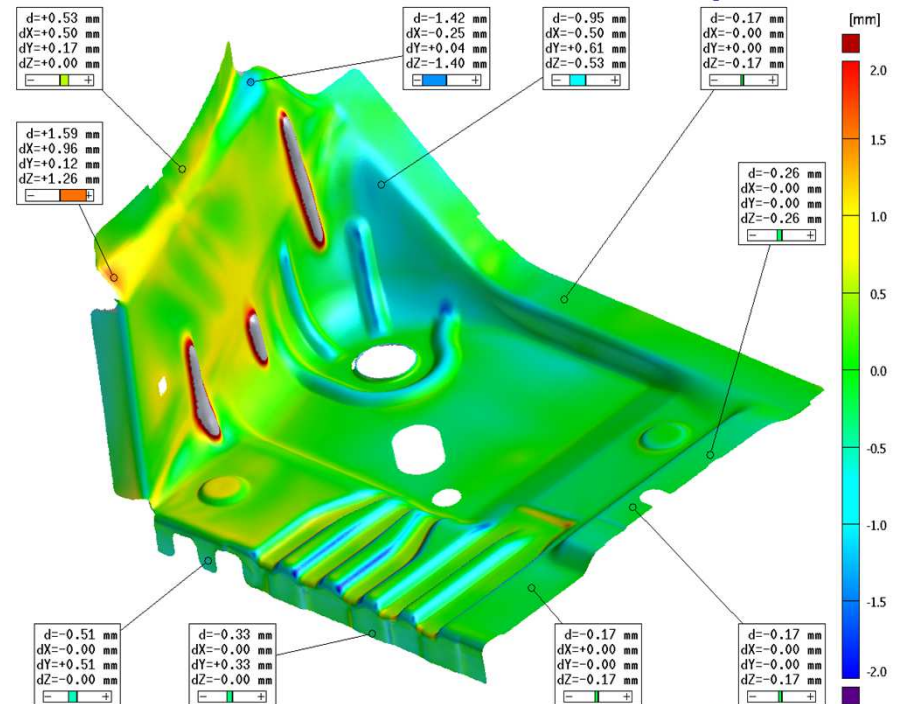
www.cascade.se

3D-scanning

- Kvalitetskontroll mellan inscannad geometri och CAD-geometri

Scanna detaljen → Jämför med CAD-Modell → Rapport

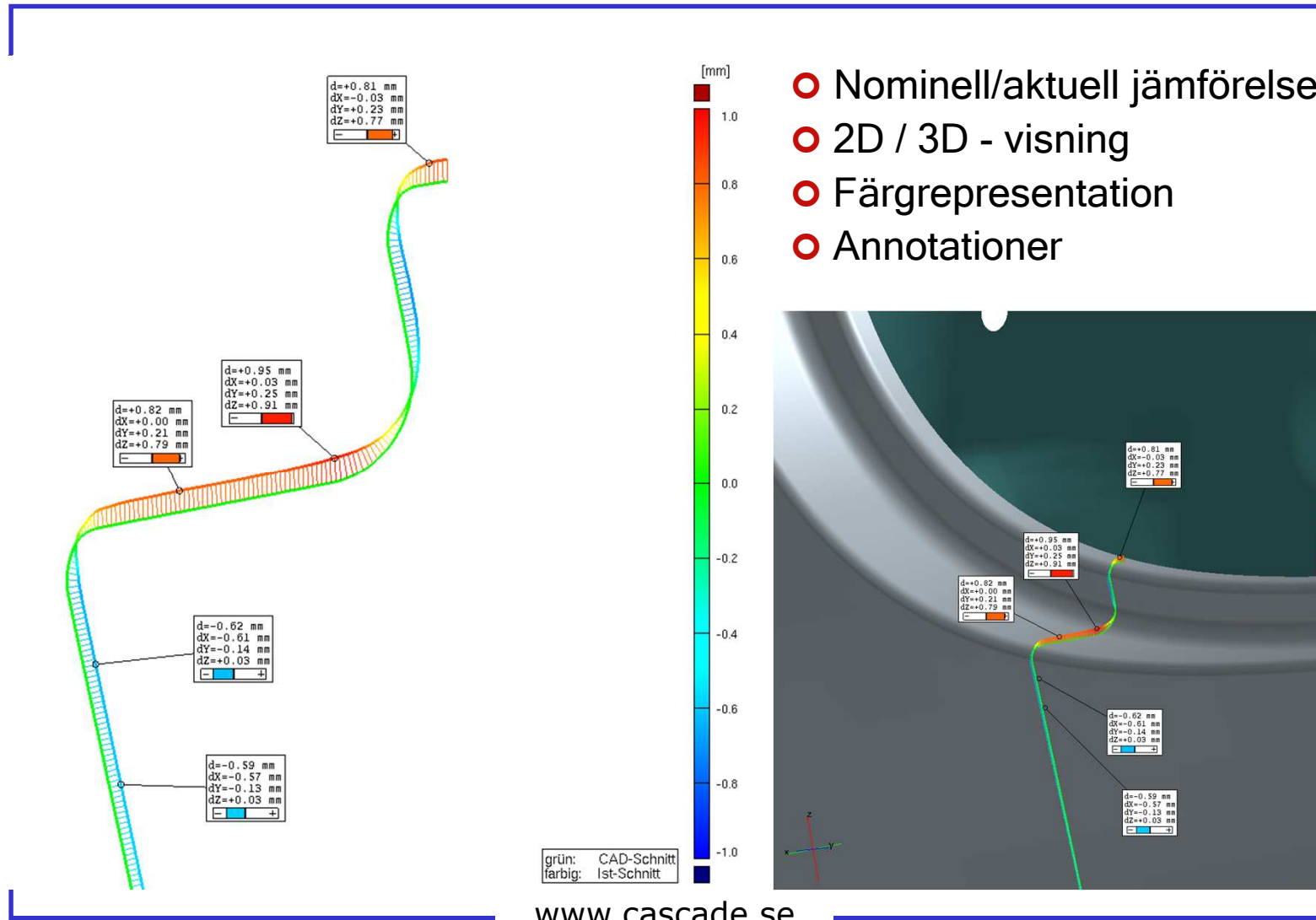
- Kvalitetskontroll i olika former
- Jämförelse mellan detaljer

www.cascade.se

Analys av sektion

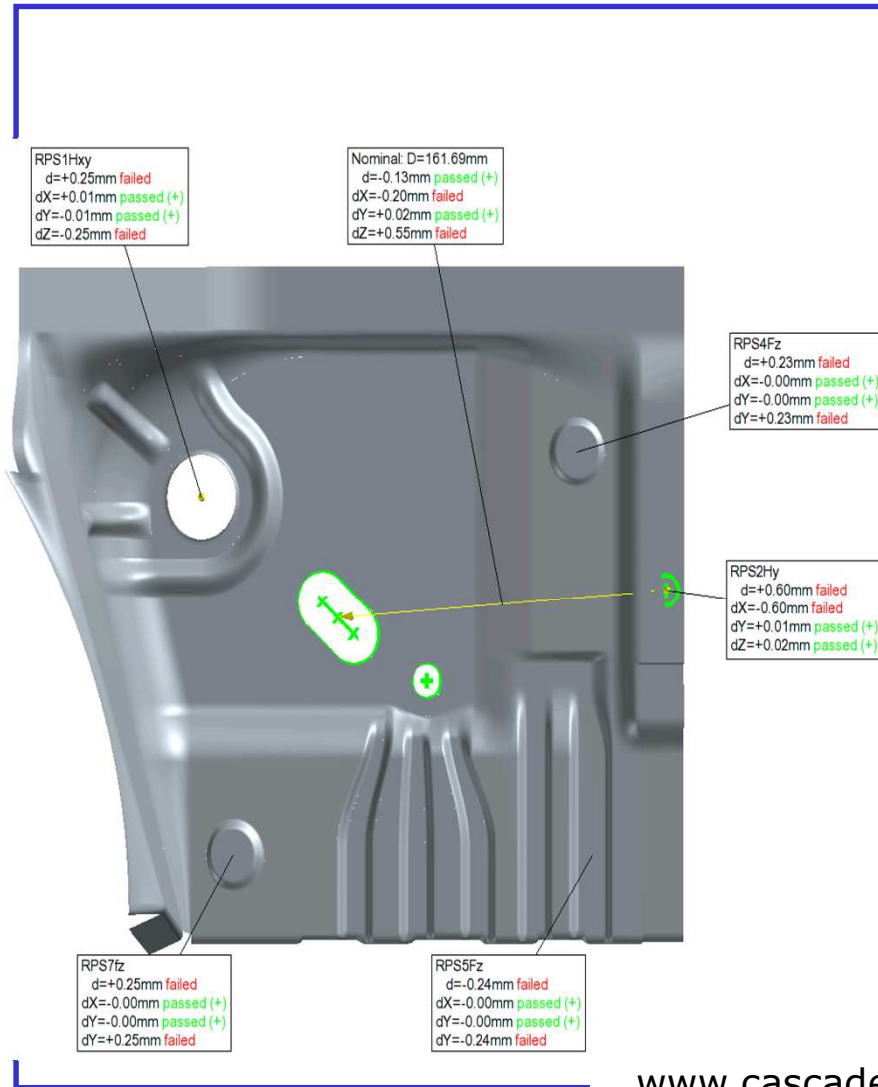

- Nominell/aktuell jämförelse
- 2D / 3D - visning
- Färgrepresentation
- Annotationer

CMM funktionalitet

- Punktanalys
- Aktuell/nominell jämförelse
- Kontroll av toleranser
- Olika exportformat

Surface Control						
Name	Nominal Coordinate [mm]	Measured Coordinate [mm]	Tolerance - [mm]	Tolerance + [mm]	Difference [mm]	Tolerance Verify
RPS4Fz						
General			-0.20	+0.20	0.23	failed
X	568.00	568.00	-0.20	+0.20	-0.00	passed (+)
Y	-520.00	-520.00	-0.20	+0.20	-0.00	passed (+)
Z	-43.00	-42.78	-0.20	+0.20	+0.23	failed
RPS5Fz						
General			-0.20	+0.20	-0.24	failed
X	575.00	575.00	-0.20	+0.20	-0.00	passed (+)
Y	-680.00	-680.00	-0.20	+0.20	-0.00	passed (+)
Z	-49.00	-49.24	-0.20	+0.20	-0.24	failed
RPS7fz						
General			-0.20	+0.20	0.25	failed
X	399.99	399.99	-0.20	+0.20	-0.00	passed (+)
Y	-680.00	-680.00	-0.20	+0.20	-0.00	passed (+)
Z	-41.99	-41.74	-0.20	+0.20	+0.25	failed
Point 1						
General			-0.20	+0.20	0.41	failed
X	361.69	362.08	-0.20	+0.20	+0.39	failed
Y	-669.93	-669.82	-0.20	+0.20	+0.12	passed (+)

www.cascade.se

3D-scanning

- Verifiering av verktyg

Scanning → STL-fil →
Ev CAM beredning

- För framtiden
- Renovering
- Kopiering

www.cascade.se

3D-scanning

- Automatisering

Automatiserad scanning →
Macrostyrd kvalitetskontroll →
Macrostyrd rapportering

- Produktionsnära kontroll
- Snabbare scanning
- Även halvautomatiska lösningar

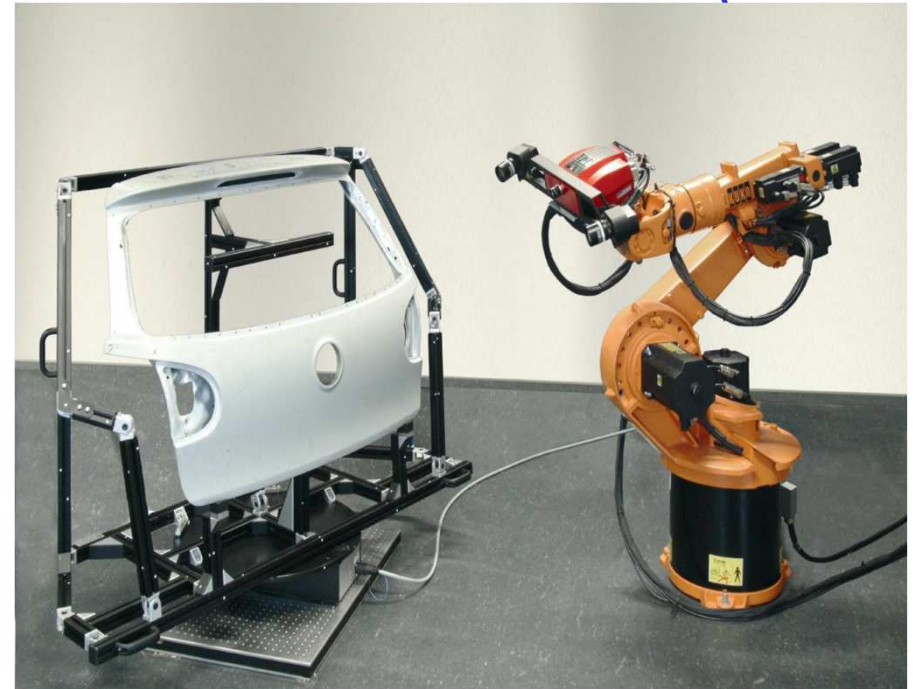
www.cascade.se

Automation Test-Setup

Bakdörr

- Enkel fixtur
- En robot hanterar en ATOS III scanner (1000 x 1000 x1000 mm mätvolym)
- Fixturen med bakdörren står på ett rotationsbord
- Flexibel positioning med kombinationen av robot och rotationsbord.

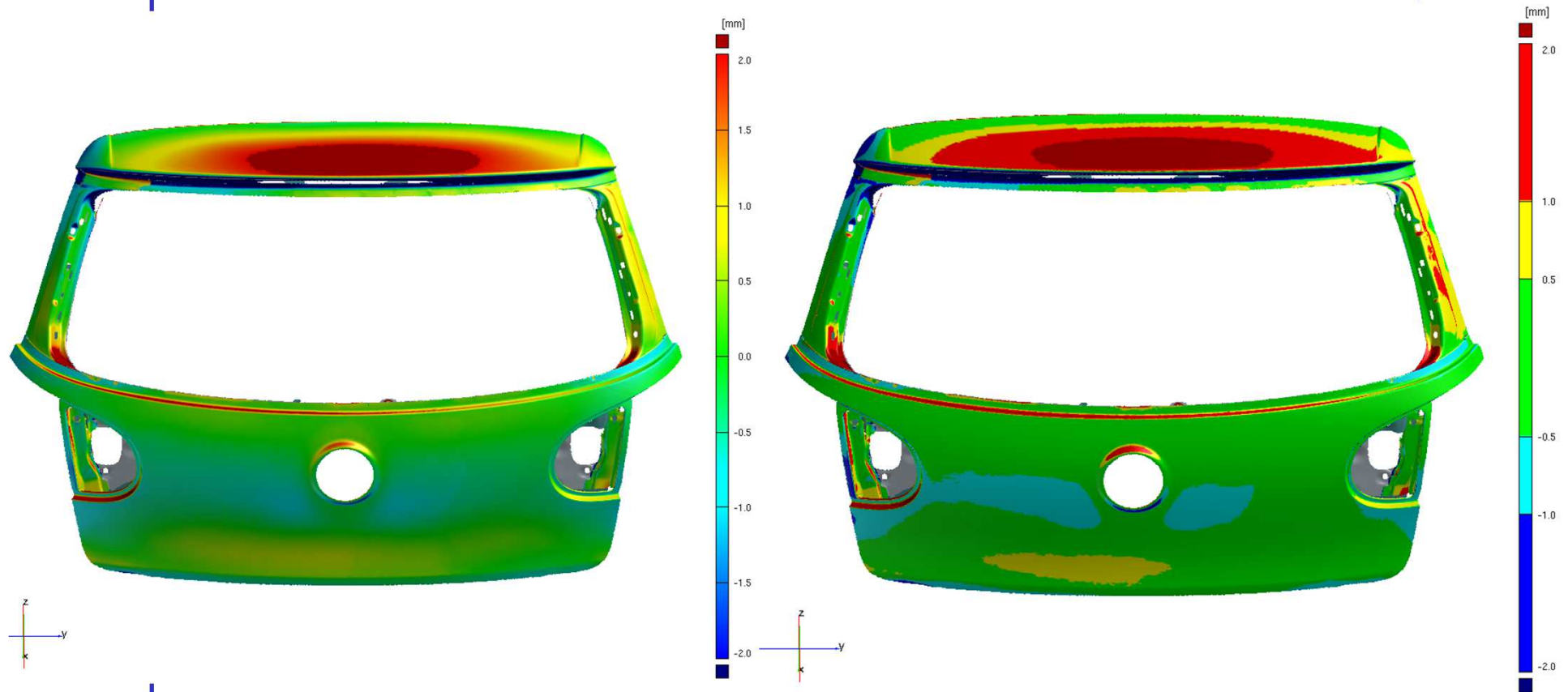
www.cascade.se

Mätning av bakdörr

- Scanningtid (båda sidor): ca 10 min
- Utvärderingstid: ca 5 min
- Resultat
  - Miljontals mätpunkter
  - Toleransanalys av mätpunkter (scanningsdata) mot CAD-fil
  - Toleransanalys via sektioner

www.cascade.se

Toleransavvikelse med hjälp av färgplottning

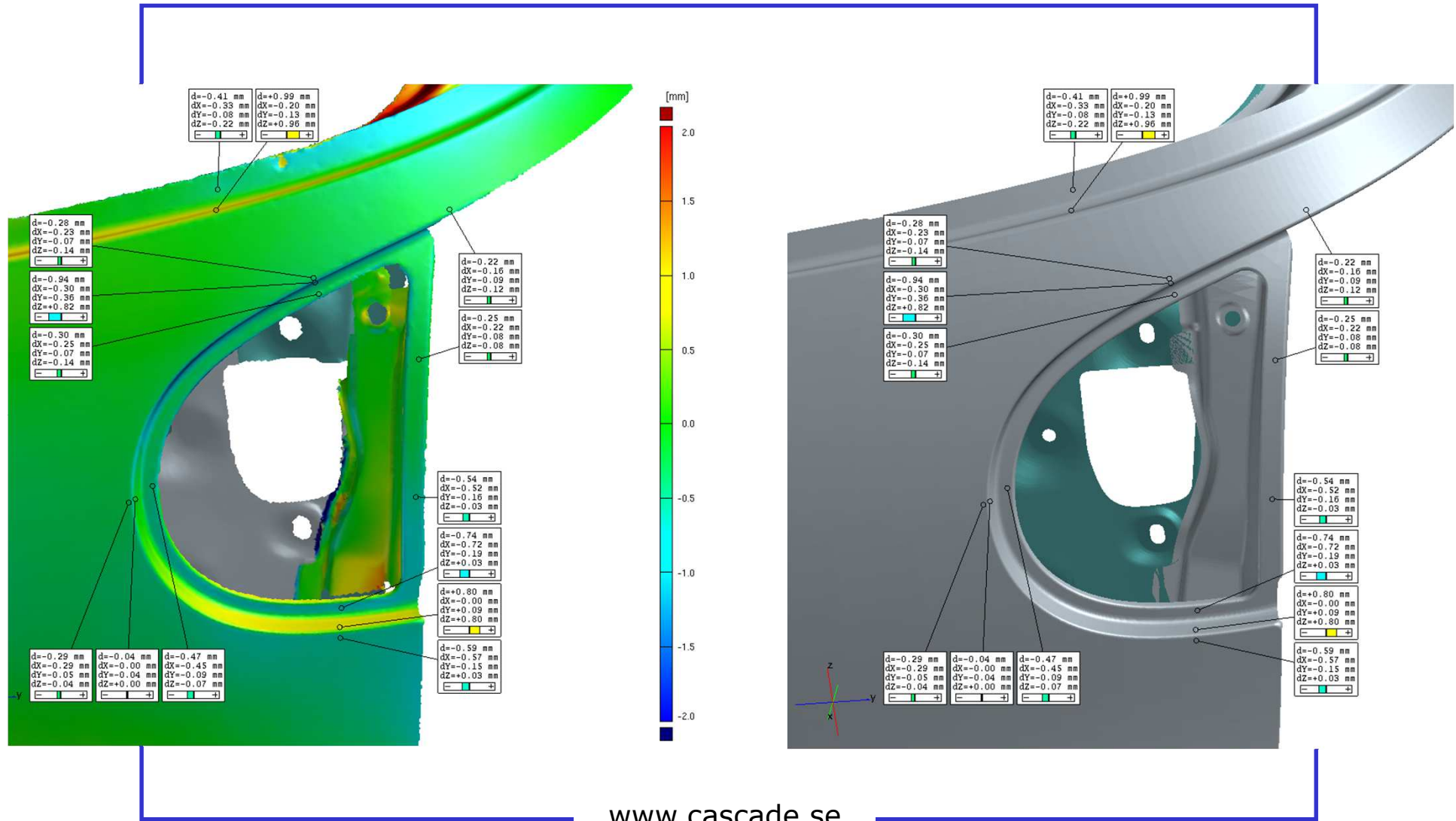

www.cascade.se

Kontinuerlig färgplot

Toleranssatt färgplot

Jämförelse av vissa punkter mot CAD-fil

Resultatvisning på mätdata

Resultatvisning på CAD-data

www.cascade.se

Andra användningsområden för 3D-scanning

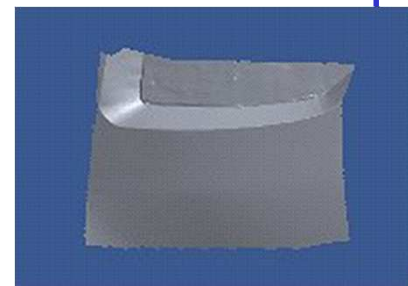
- Konstföremål
- För webben
- Kopiera och ändra skala
- Packningsmodell
- FEM-verifiering
- mm

www.cascade.se

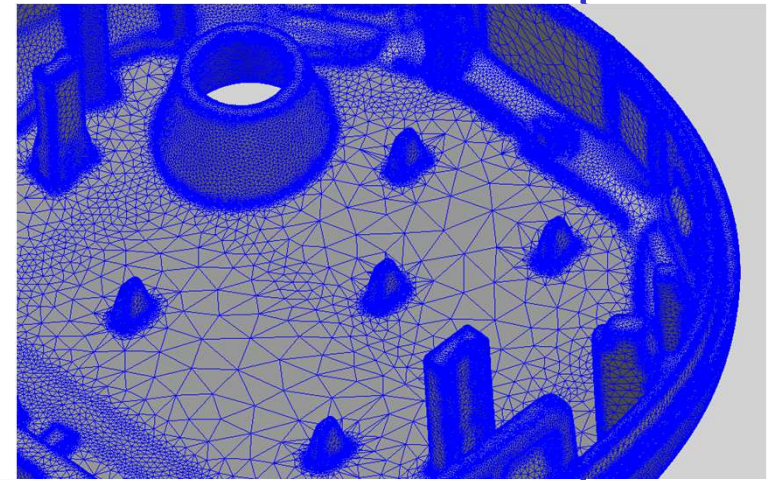
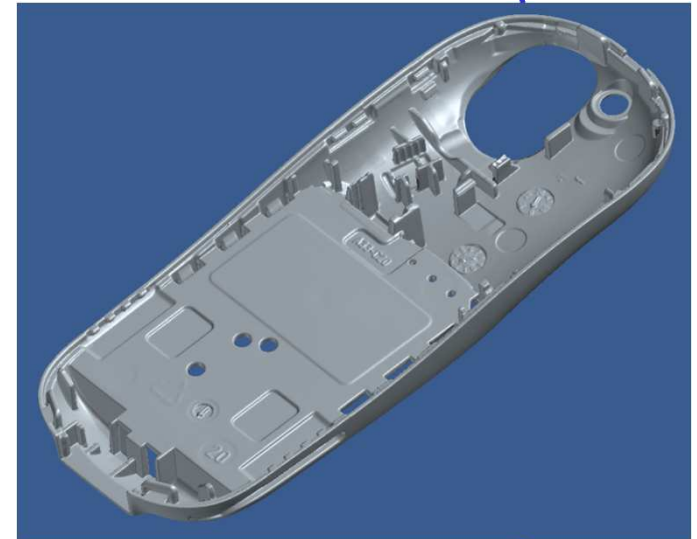
ATOS - Arbetsflöde

- Positionering av kameror
- Projektor lägger ut ett raster
- Utrustningen kan fånga upp till 12 miljoner punkter vid en tagning
- Automatisk beräkning av utförda tagningar
- Resultat
  - Triangulerad polygonfil
  - Punktsvärm
  - Sektioner

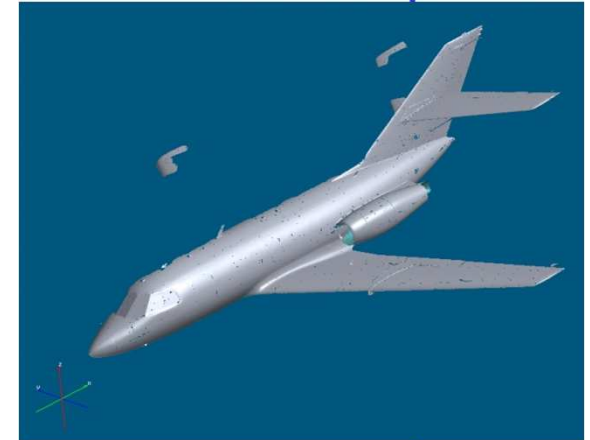
www.cascade.se

ATOS – 3D-scanner för små objekt

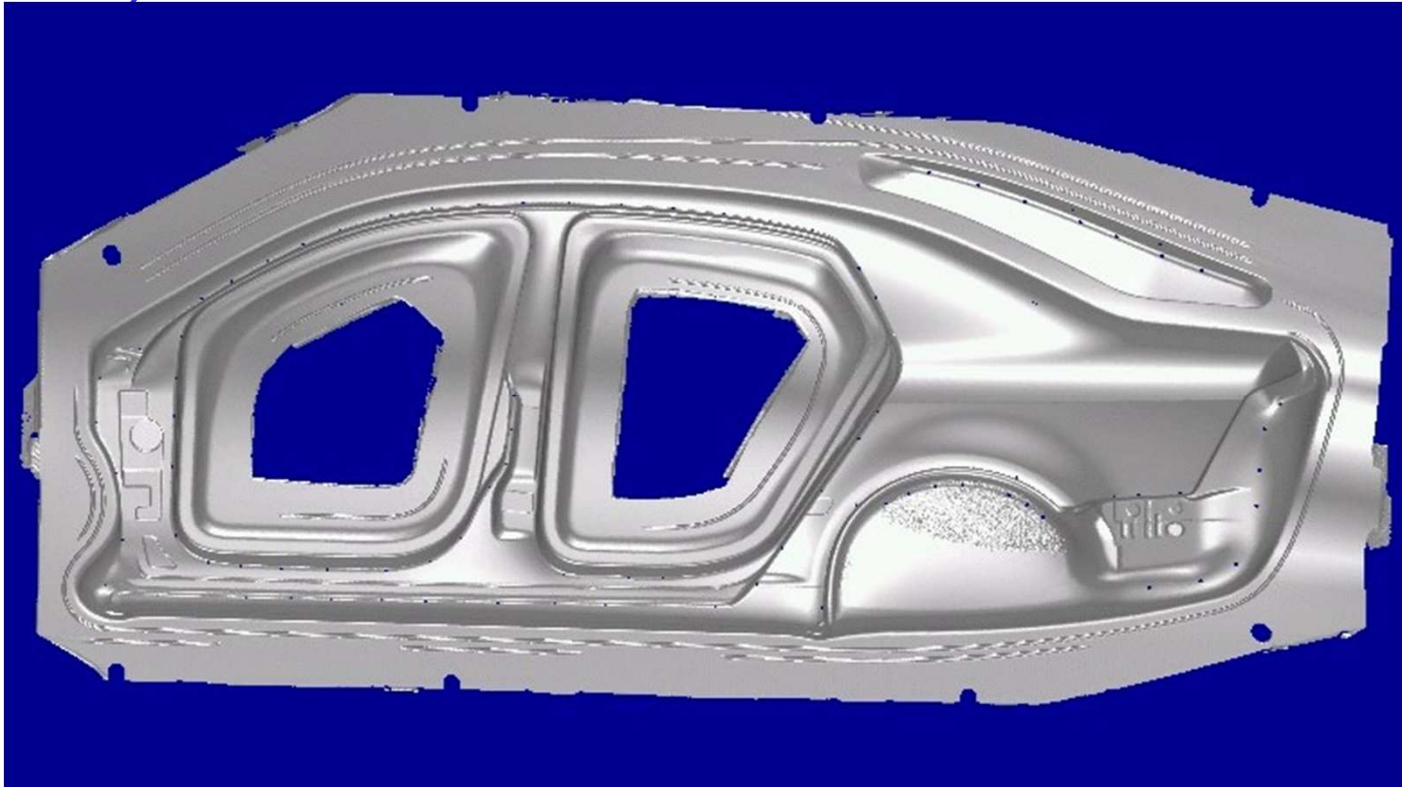
www.cascade.se

ATOS – 3D-scanner för stora objekt

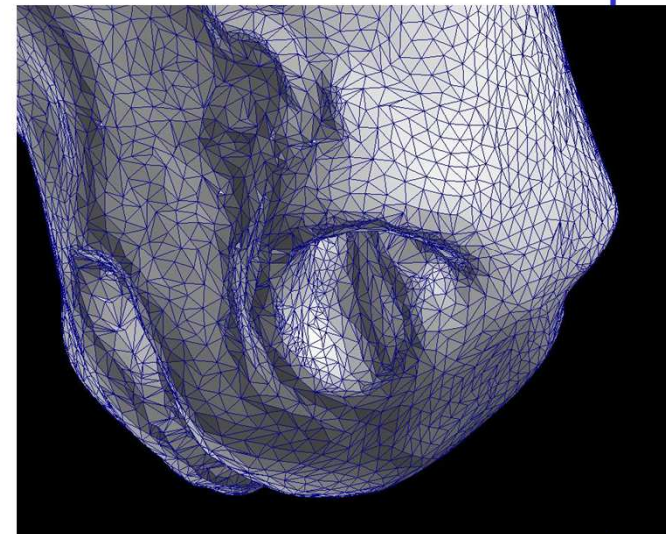
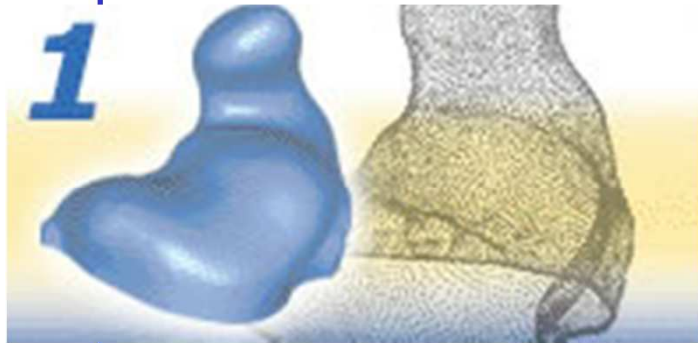
www.cascade.se

ATOS Exempel – Verktögsverifiering

www.cascade.se

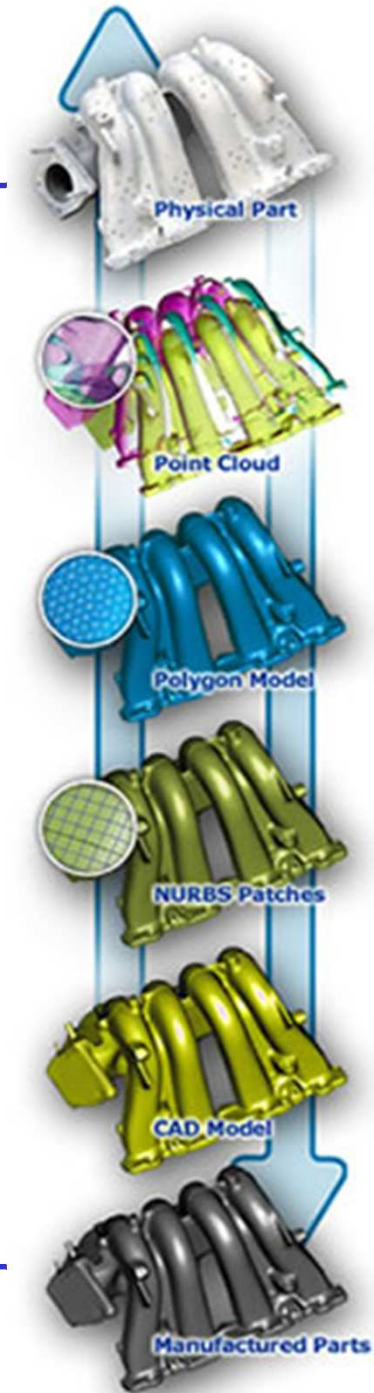
Utdata

www.cascade.se

Reverse engineering

www.cascade.se

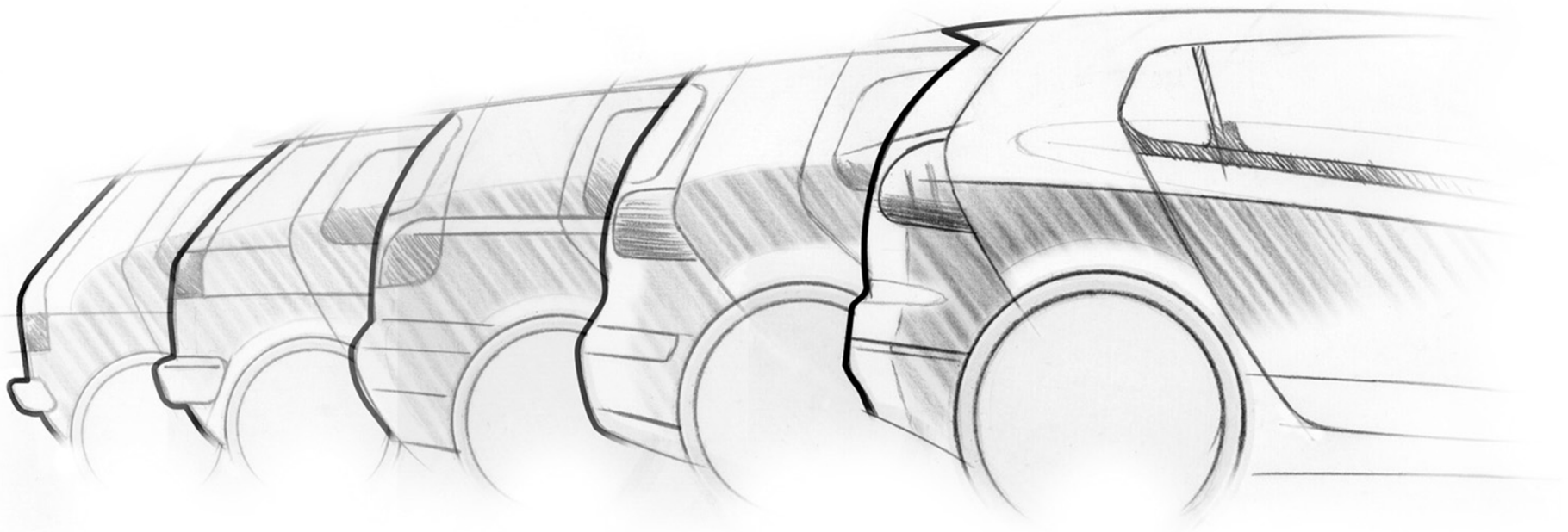

Automatiserad 3D-scanning, erfarenheter

Industriell utveckling de senaste åren

Form och design ändrar sig

Industriell utveckling de senaste åren

Produktcykler ändrar sig

Industriell utveckling de senaste åren

Produktionsmetoder ändrar sig

Industriell utveckling de senaste åren

Kvalitetskrav ändrar sig

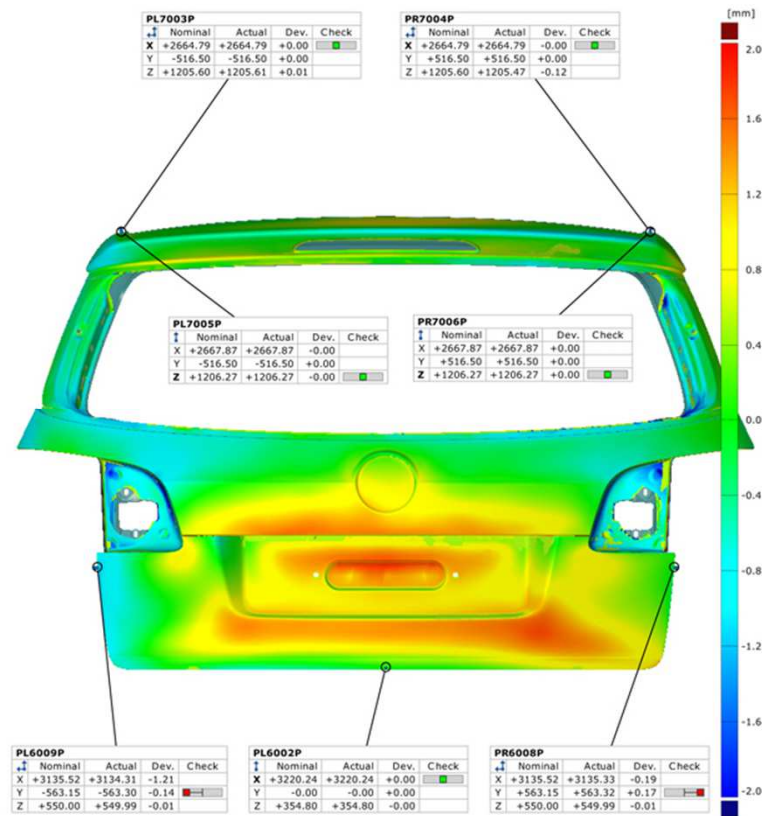
Industriell utveckling de senaste åren

Automatisering ändrar sig

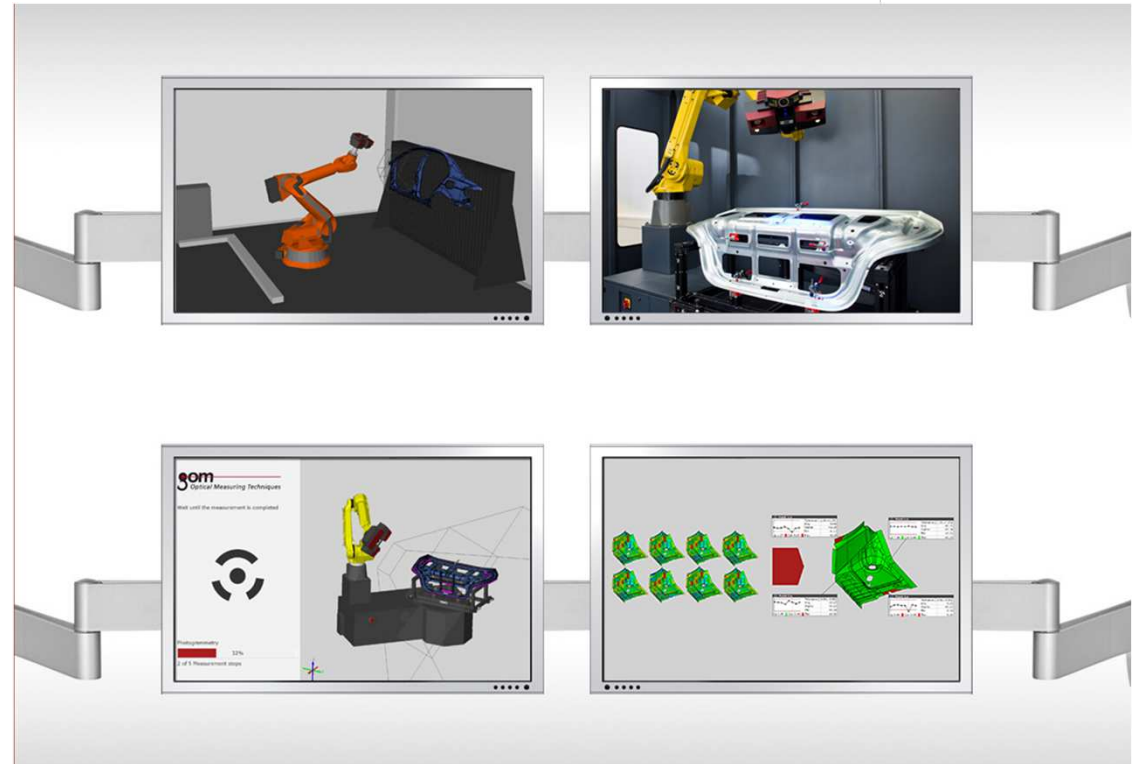

Industriell utveckling de senaste åren

Mätteknik ändrar sig

- Teknologier för automatiserad mätteknik

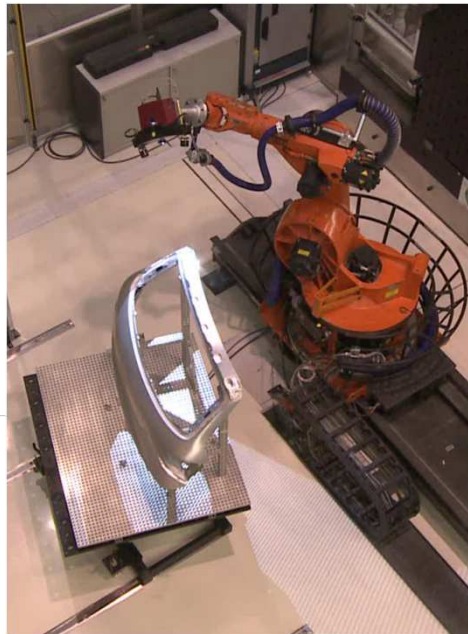
Olika typer av lösningar idag

- Projektcell
- Inline/Bypass 3D-scanning
- Standardlösning- "plug and play"

Projektcell

- Vanligaste lösningen hitintills.
- Fördel: skräddarsydd
- Nackdel: teknisk utmaning, tidsödande, svårt att bedöma kostnaden, dyr

Inline/Bypass-cell 3D-scanning

- Förekommer i begränsat antal
- Fördel: skräddarsydd för en uppgift
- Nackdel: teknisk utmaning, tidsödande, svårt att bedöma kostnaden, dyrast

Standardiserad lösning

- Finns ute på marknaden
- Fördel: Plug & Play, billigare, utprovad lösning, kan flyttas, kort leveranstid, billigare
- Nackdel: ...

ATOS in Blade Manufacturing

gom
Optical Measuring

Parts
Blades, Airfoils, Blisks, Veins, Ceramic cores

Typical applications

Part development:

- Full-field data supports process understanding

Inspection of production parts:

- Time reductions – ATOS 4h / CMM 40h (Blisk with 30 blades)
- Knowledge of complete part geometry

Adaptive Manufacturing and repair:

- Complete point cloud – find damaged areas

Tested & certified via Gauge R&R – Example: Blisk measurement

Sensor repeatability:

- Global Standard Deviation = 2 microns

Full process repeatability (Part cleaning, mounting, surface preparation, photogrammetry, digitizing, post processing):

- Global Standard Deviation = 4 microns

STL deviation to PMM (Comparison over 331 points with 10 Repeats measurements):

- Mean = 1 micron, Standard Deviation = 5 microns

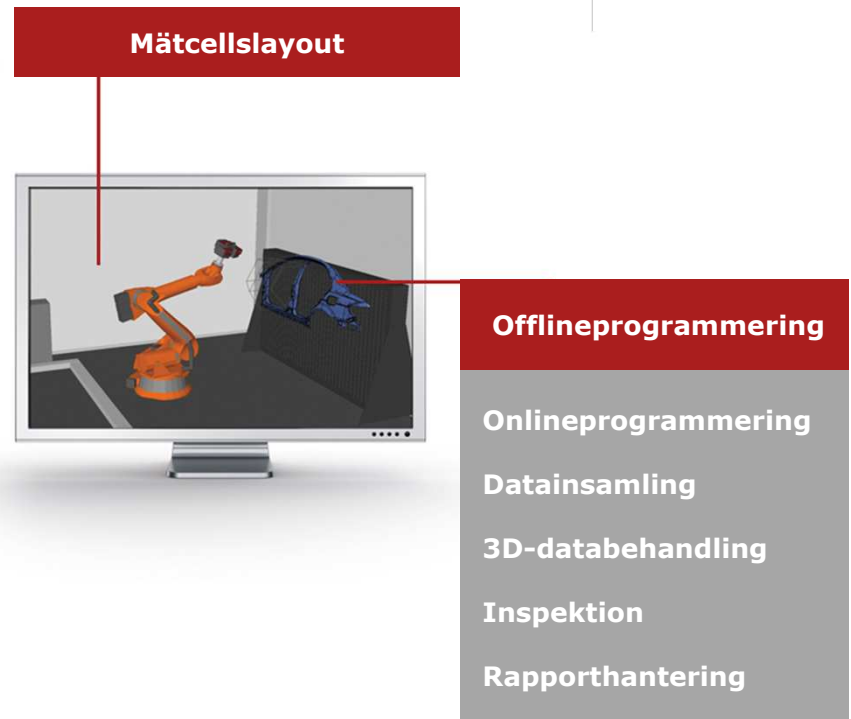
Rolls-Royce · MTU · Siemens PG · Pratt & Whitney · Snecma · GE · Honeywell · Howmet · Jean Gally · Pietro Rosa TBM · Aviadvigatel · BTL · Chromalloy · Sulzer · Gorbynov Aviation · Salut · Saturn · Solar Turbines · Triumph Turbine Services

Att tänka på

- Kan roboten enkelt programmeras för mätning?
- Vågar man lita på robotens repeterbarhet vid sammanläggning av scanning från olika vinklar?
- Hur kommunicerar Inspektionsprogrammet med scanningsprogrammet
- Påverkar vibrationer i golvet mätningarna
- Påverkar belysningen i lokalen scanningsresultatet
- mm

Varför Virtuellt mätrum?

- Programmering av automatisk mätning kan utföras av en icke-Robotexpert.
- Med Virtuellt mätrum kan en offlineprogrammering utföras.
- Snabbare och säkrare programmering av mätcell
- Inspektionsrecept kan kopieras från andra mätceller.

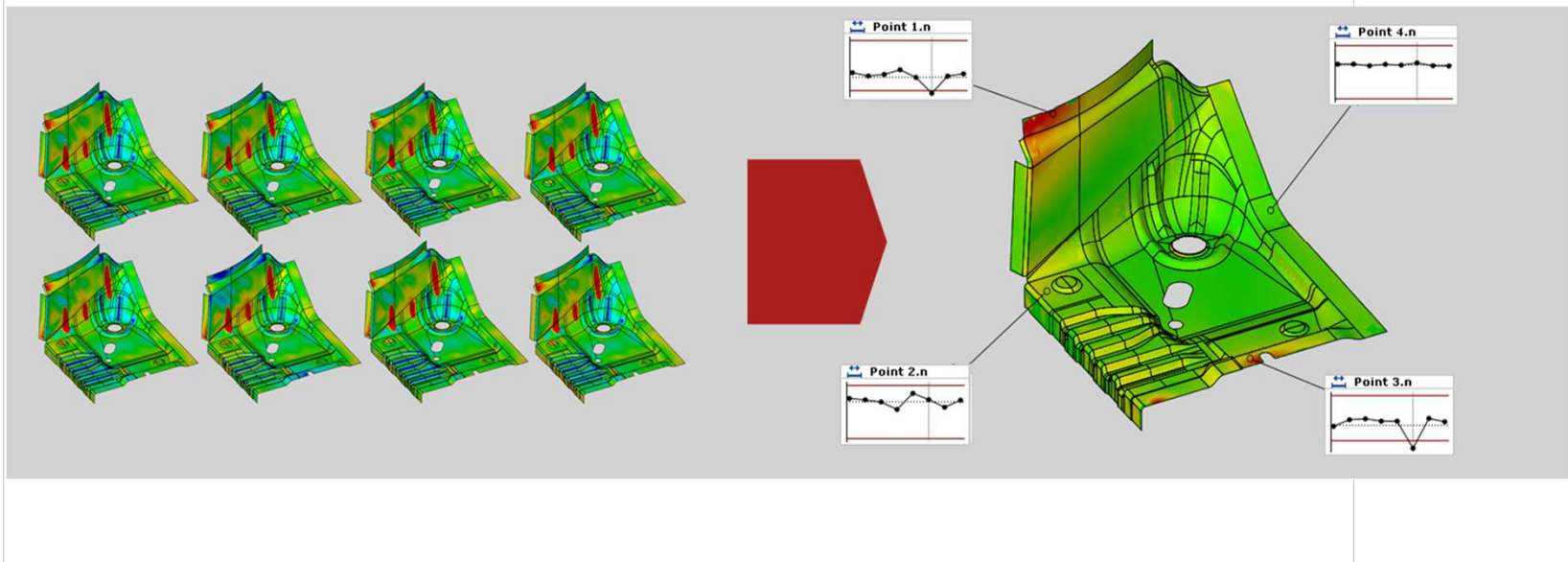
Dynamisk referenshantering → bättre mätning

- Bättre noggrannhet med fotogrammetriskt referenssystem
- Automatisk fotogrammetri
- Mättnoggrannheten är inte beroende av robotens noggrannhet
- Det behövs ingen kalibrering av roboten
- Absolut Mättnoggrannhet verifieras enligt VDI 2634/3

Trendanalyser i mätcellen

- Trendanalys i varje önskad mätpunkt

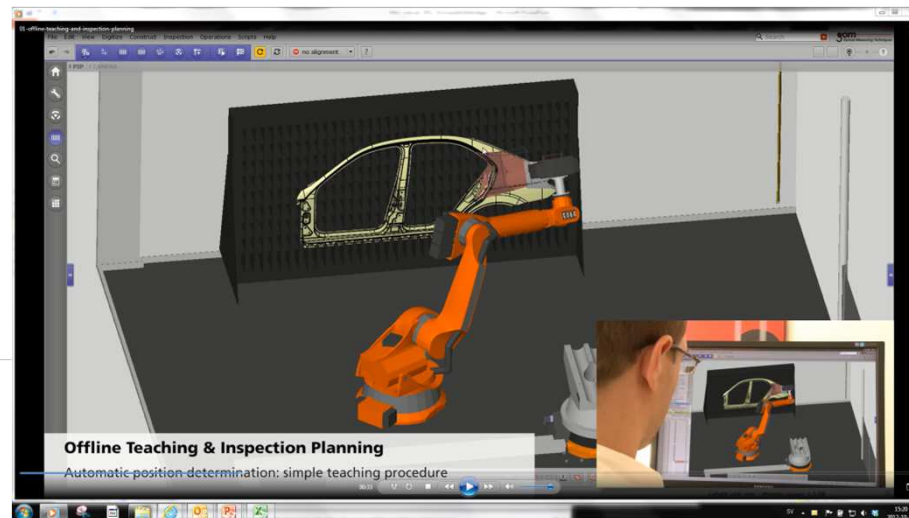

Vad behövs förutom mätobjektet

- Först en yta för automationscellen
- En robot med kontrollenhet
- 3D-scanner med scanningsprogramvara
- Rotationsbord med styrning
- Programvara för robotstyrning
- Programvara för skapande av mätrapport
- Säkerhetslösning med eller utan väggar
- Någon slags hållare eller fixtur för mätobjektet
- EI, golvmontage etc

Exempel på programmering av robot mm

- Klicka på CAD-modellen, i en virtuell cell, på den yta som önskas bli scannad av roboten. Klicka på nästa yta osv
- Testkör scanningen virtuellt
- Skapa inspektionsrapporten i förväg

Framtiden

- Mätning av hela ytor blir mer vanligt.
- Eftersom som en del 3D-scanningssystem har en noggrannhet och repeterbarhet som en koordinatmätmaskin så kommer vi att få se fler automationsceller framöver.
- Interaktiva, begripliga mätrapporter
- Tiden för att starta en mätning blir kortare
- Tiden tills mätrapporten är klar blir kortare
- Allt enklare att köra en 3D-scanner

Tack för uppmärksamheten

Borje.larsson@cascade.se